

OPINTO-OHJAAJAN KÄSIKIRJA

Kehittämishankeraportti

Kaisa Reunanen

Huhtikuu 2007

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

5.7.2007

Tekijä(t) Reunanen, Kaisa	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 32	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____saakka	
Työn nimi Opinto-ohjaajan käsikirja		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, opinto-ohjaajakoulutus		
Työn ohjaaja Lerikkanen, Jukka		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on luoda yksikön opinto-ohjaajan käsikirja, josta ilmenee kunkin opiskelupolun vaiheen tarvitsema ohjaus. Näin suunnitelma auttaa opinto-ohjaajaa, ryhmäohjaajaa ja opettajia muistamaan ja ajoittamaan ohjauksensa polun eri vaiheisiin. Samalla olemassa on työkalu, millä ohjausta voidaan arvioida. Yhdestä asiakirjasta on helppo huomata, mitä puuttuu tai onko jotain liikaa tai onko jonkin painotuksen ajoitus väärä. Nykyisessä tilanteessa ohjaus on kulloisen opinto-ohjaajan käsissä.</p> <p>Kehittämishankkeessa käsikirja jaksottuu aikaan ennen opiskelua, opiskelun alkuun ja koko ensimmäiseen vuoteen, toisen vuoden valinnaisuuksiin ja työssäoppimiseen ja kolmannen vuoden opintojen päättövaiheen asioihin ja valmistautumiseen työelämään.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Opinto-ohjaus, ohjaus, siirtymävaiheet, ryhmäohjaaja / luokanvalvoja		
Muut tiedot		

5.7.2007

Author(s) Reunanen, Kaisa	Type of Publication Development project report	
	Pages 32	Language suomi
	Confidential ☐ Until _____	
Title Handbook of guidance and counselling		
Degree Programme Programme on Study Counsellors Education		
Tutor(s) Lerkkanen, Jukka		
Assigned by		
Abstract <p>The purpose of this development project report is to draw up a tutors handbook for our educational establishment. The curriculum of counselling contains students guidance from time before start of study to when student is leaving school and is going to work or other education.</p> <p>This planning will help supervisor of students, tutors of the group and even teachers. It is easier to remember and schedule many things which students need according their studies. And then we have an expedient to estimate our counselling. It is easy to notice from one handbook is there something much or something to add. Nowadays the student guidance has been only in tutors hand.</p> <p>In this development project will notice the whole time when students are coming to school, the time when they are studying and when they are out of school. At first students get to know about trades and school. Then they have many things to choose according to the education. And after school they have to decide what they are doing, studying more or what kind of work they will do.</p>		
Keywords Counselling, supervisor of students, tutor, transitional stage		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	3
1.1 Hankkeen tavoite	3
1.2 Kehittämishankkeen lähtökohdat	3
1.3 Ohjauksen lähtökohdat.....	5
1.3.1 Ohjaus ja säädökset ammatillisessa peruskoulutuksessa	5
1.3.2 Ohjauksen käsite - mitä kaikkea ohjaus on?	5
1.3.3 Ohjaus Mikkelin ammattiopiston Metsäkoulussa.....	7
1.3.4 Opintopolut – mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin	8
1.4 Kehittämishankkeen ongelmat	9
2 MENETELMÄT	11
3. TULOKSET	12
3.1 Aika ennen opintojen aloittamista	12
3.2 Opintojen alkuvaiheen ohjaus	13
3.2.1 Yksilönä yhdessä	14
3.2.2 Asuminen ja vapaa-aika	14
3.2.3 Alkuvaiheen seuranta.....	15
3.2.4 Yhteiset valinnaiset.....	16
3.2.5 Hyväksiluvut eli osaamisen tunnustaminen	16
3.2.6 Hopsit ja hojksit.....	17
3.2.7 Ohjaus ongelmatilanteissa.....	17
3.2.8 Tutorkoulutus	18
3.3 Ohjaus toisen vuoden aikana.....	18
3.3.1 Opintojen seuranta	18
3.3.2 Valinnat.....	18
3.3.2.1 Ammatilliset suuntautumisopinnot.....	19
3.3.2.2 Ammatilliset valinnaiset.....	19
3.3.2.3 Vapaasti valittavat.....	20

3.3.3 Työssäoppiminen ja ohjaus	20
2.3.4 Rästien suorittaminen.....	21
2.3.5 Info päättötyöstä ja autokoulusta	21
3.4 Ohjaus viimeisenä opiskeluvuonna	22
3.4.1 Tähtäin valmistumisessa	22
3.4.2 Jatko-opinnot	22
3.4.3 Työssäoppien työhön	23
3.4.4 Valinnaiset.....	23
3.4.5 Siirtymä työelämään	23
3.4.6 Valmistuneiden seuranta	24
3 POHDINTA.....	24
LÄHTEET	27
LIITTEET	28
Liite 1. Tuntisuunnitelma opinto-ohjaukselle 1,5 ov	28
Liite 2. Mikkelin ammattiopiston ohjaussuunnitelma	31
Liite 3. Mikkelin ammattiopiston Metsäkoulun jaksorakenne	31

1 JOHDANTO

Mikkelin ammattiopiston Metsäkoulussa ei ole ohjaussuunnitelmaa, joka kattaa ohjeistuksen ja mallituksen ohjauksesta läpi opiskeluajan. Mikkelin ammattiopistossa on ohjauksen yleissuunnitelma, josta ilmenee opintotoimiston, terveydenhuollon, kuraattorin, opinto-ohjaajan ja ryhmäohjaajan / luokanvalvojan toimet opiskelijan kokonaisvaltaisessa ohjauksessa. Kussakin koulutusyksikössä määritellään paikallisesti toimitattavat. Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on luoda Metsäkoulun opon käsikirja ja josta ilmenee ohjaus opiskelijan opintojen etenemisen mukaan. Suunnitelma auttaa opoa ja ryhmäohjaajia ohjaustyöskentelyssä. Nykyisen ohjaustoimiluettelon sijasta ohjekirjan avulla puretaan auki ohjauksen tapoja ja tavoitteita. Samalla suunnitelma on työkalu, millä ohjausta voidaan arvioida.

1.1 Hankkeen tavoite

Hankkeen tavoitteena on tehdä ohjauksen käsikirja, joka kattaa ohjauksen koko opiskelupolun ajan. Ohjaussuunnitelma jaksottuu aikaan ennen opiskelua, opiskelun alkuaan ja koko ensimmäiseen vuoteen, toisen vuoden valinnaisuuksiin ja työssäoppimiseen ja kolmannen vuoden opintojen päättövaiheen asioihin ja valmistautumiseen työelämään. Ohjaussuunnitelmassa ilmenee myös markkinointi ja tutortoiminta.

1.2 Kehittämishankkeen lähtökohdat

Kehittämishankkeessa käsiteltävään aihealueeseen liittyy kaksi merkittävää nuoren elämään vaikuttavaa siirtymävaihetta. Ensin siirtymä peruskoulusta toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Se tarkoittaa oppilaitoksessamme useimmiten myös muuttoa vanhempien luota oppilaitoksen soluasuntolaan. Toisena siirtymävaiheena on nuoren sijoittuminen työelämään, jatko-opintoihin ja yleensä yhteiskuntaan. Koulutuksen siirtymävaiheet eli nivelvaiheet ovat koulutuksessa kriittisiä vaihteita. Niissä on vaarana, ettei opiskelija kiinnity opiskeluunsa ja putoaa pois koulutuksesta. Näiden siirty-

mävaiheiden onnistuneisuutta voidaan pitää yhtenä opinto-ohjauksen toimivuuden mittarina. (Numminen Jankko, Lyra-Katz, Nyholm, Siniharju, Svedlin 2002, 53.)

Kuten koulutuksessa yleensä, myös ohjauksessa tulee olla ajan hermolla ja rekisteröidä jatkuvasti sekä alakohtaisia että yhteiskunnallisia muutoksia. Kun maailma muuttuu ympärillämme ja maailmanlaajuiset ongelmat lisääntyvät, ihmisen sopeutuminen muutoksiin edellyttää kasvatuksen ja opetuksen nopeaa kehittämistä. On luonnollista, että muutos heijastuu laaja-alaisesti ihmisten käsityksiin tiedon merkityksestä, oppimisen luonteesta ja muutoksissa tarvittavista valmiuksista. (Ojanen 2001, 21.) Muutos metsälallakin, etenkin koneiden ja tietotekniikan osalta, on ollut viimeisenä kymmenenä vuotena merkittävä. Kehittämishankkeessani toivon löytäväni jopa uusia ohjauksellisia tapoja kehittää oppimista ja oppimisympäristöjä. Esimerkiksi työssäoppimista voi mielestäni laajentaa nykyisiä käytänteitä paremmin oppilaitoksessamme. Ehkäpä ohjaussuunnitelman aukikirjoittaminen tuo hieman uusia tuulia luutuneisiin ja totuttuihin käytänteisiin.

Kolmas pulmakohta on silloin, kun nuori pohtii keskeyttämistä tai opintojen lopettamista. Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta opintojen keskeyttäminen tulee pitää mahdollisimman vähäisenä. Silti yksilön kannalta keskeyttämisen perusteellinen pohdinta, olipa lopputulos sitten mikä hyvänsä, ei ole varmaankaan turha. E erityisen tärkeää realistisen ja monipuolisen minäkäsityksen edistäminen on nykyään, kun mahdollisuuksia erilaisiin elämänvalintoihin on enemmän kuin koskaan aiemmin. (Lairio & Puukari 2001, 91.)

1.3 Ohjauksen lähtökohdat

1.3.1 Ohjaus ja säädökset ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammattikoulutuslain (L 630/1998) mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opinto-ohjausta. Opinto-ohjausta tulee ammatilliseen perustutkintoon sisältyä vähintään 1,5 opintoviikkoa. (Metsäalan perustutkinnon opetussuunnitelma 2001, 76.)

1.3.2 Ohjauksen käsite - mitä kaikkea ohjaus on?

Ohjauksella on eri aikakausina ollut poikkeavia määritelmiä. Alun perin käsite counselling, ohjanta, on lähtöisin kliinisen psykologian alueelta. Tässä yhteydessä se viittaa psykologin käyttämään menetelmään. (Lairio 1992, 7.)

Ohjaus-käsitettä voidaan käyttää yleisesti kahdessa erilaisessa merkityksessä. Ohjaus ymmärretään ensinnäkin ohjauskeskusteluna. Se on silloin monenlaisessa ihmissuhdetyöskentelyssä käytetty toiminnanmuoto, jossa tärkeässä asemassa on vuorovaikutus. Erilaisia kohteita tämänkaltaiseen toimintaan voivat olla erilaiset terapiamuodot tai opetuksen yhteyteen sisältyvä ohjaustoiminta. Toiseksi ohjaus voi olla yleisnimitys laajemmalle ohjauskäsitteelle. Tällöin toiminnalle on asetettu tietyt sisällölliset tavoitteet. Tämä ohjaus voi olla neuvontaa, tiedottamista, ohjausta tai asiayhteyteen liittyvää opastusta. Ohjauksen kohteena voi olla yksilö, ryhmä tai laajempi yhteisö. (Lairio 1992, 7.)

Ohjausta voidaan määritellä ja jaotella lukuisin eri tavoin. Opintoaika on yksi jäsentämistapa. Opinto-ohjaus on erilaista opintojen alku- ja loppuvaiheessa. Toinen määrittelytapa on jäsentää ohjaus sisällön tai teeman mukaan. Opiskelijaa voidaan tukea opiskelutaitojen hallinnassa tai ammatilliseen suuntautumiseen liittyvissä asioissa. Ohjauksen työmuoto on kolmas tapa lokeroida ohjausta. On yksilö-, pienryhmä- ja luokkaohjausta. Työmuotona voi olla myös ohjauksen tarve: tiedotus, neuvonta tai ohjaus. Neljäntenä tapana on luokitella ohjauskäsitettä työnjaon mukaan, eli kuka hoitaa ohjaustarpeen. Oppilaitoksessa työnjakomalliin kuuluvat opettajat sekä kaikki opiskelijahuoltoon kuuluvat toimijat, opinto-ohjaajat, kuraattorit, terveydenhoitajat ja

asuntolanhoitajat. Oppilaitoksen ulkopuolella voi olla työnjaolliseen ohjaustoimintaan kuuluvia tahoja kuten vaikkapa elämänhallinnallisissa asioissa sosiaali- tai nuoriso-toimi. (Numminen, Heino, Joronen-Vallin, Karlsson, Lerkkanen, Virtanen, Pirttinie-mi 2005, 8-9.)

Ohjauksen tavoitealueista katsoen voidaan ohjausta määrittää kolmella tavalla. Tavoit-teena ohjaukselle on henkilökohtainen kasvu ja kehitys. Toinen ohjauksen tavoite on oppimisen ja opiskelun ohjaus. Kolmantena tavoitelähtöisyytenä on ammatillisen suuntautumisen ohjaus. (Numminen, Jankko, Lyra-Katz, Nyholm, Siniharju, Svedlin 2002, 45.)

Ammatillisessa koulutuksessa henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tavoitteet tulevat esille esimerkiksi ammatti-identiteetin muodostumisessa. Toinen kasvunpaikka on nuorella elämänhallinnalliset asiat. Monelle omien vahvuuksien ja motivaation löytä-minen vaatii ohjausta.

Opiskeluaikana kaikki opiskelijat saavat ja tarvitsevat oppimisen ja opiskelun ohjaus-ta. Yksinkertaisimmillaan se on opintokokonaisuuksien tavoitteiden selvittämistä. Osa opiskelijoista tarvitsee mittavia tukitoimia selviytyäkseen opinnoistaan. Opintojen edetessä ja valmistumisen häämöttäessä korostuu ammatillisen suuntautumisen ohja-us. Opiskelija miettii jatko-opiskelupaikkaa tai erikoistumistaan johonkin ammatin osa-alueeseen.

Ohjaus on vuorovaikutusta. Ohjaus on eri tilanteissa erilaista. Ohjaus on kuuntelemis-ta, kysymistä, vaihtoehtoista keskustelemista. Joskus ohjaus on verrattavissa neuvon-taan. Silloin se on tiedon välittämistä. Toisena ääripäänä on tilanne, jossa ohjattavan tulee ohjaajan avulla selkeyttää omia tuntemuksiaan ja ajatuksiaan. Tällöin ohjaajan tehtävänä on tukea ohjattavaa työstämään omia näkemyksiään ja valintojaan. Ohjaus- ja neuvontatyössä toimitaan, kun henkilö, jolla on ohjaajan rooli, antaa aikaa, huomio-ta ja kunnioitusta asiakkaan, ohjattavan roolissa olevalle henkilölle. (Onnismaa 2000, 6-7.)

Ohjaajan katsotaan olevan tietynlaisessa ohjaustilanteissa sellaisen prosessin asiantun-tija, jossa ohjattava oppii käsittelemään kokemuksiaan, käyttämään resurssejaan, rat-kaisemaan ongelmiaan ja suuntaamaan oppimistaan. Tämän muotoinen ohjaus vaatii

uudenlaista ammattitaitoa. Tarvitaan vuorovaikutustaitoja, kykyä hallita oppimis-, tiedonhankinta- tai päätöksentekoprosesseja. Tällainen ohjaustilanne muuttuu ja kehittyy koko ajan. Ohjaajalta vaaditaan tilanneälyä ja sopeutumista. Prosessit eivät etene tietyn kaavan mukaan. (Vehviläinen 2001, 13.)

1.3.3 Ohjaus Mikkelin ammattiopiston Metsäkoulussa

Opinto-ohjauksen tavoitteena on opastaa, auttaa, tukea ja kannustaa opiskelijaa opintojen eri vaiheissa siten, että hän pystyy etenemään opinnoissaan asettamiensa tavoitteiden suuntaisesti ja selviytyy mahdollisista ongelmatilanteista. Ohjaustoiminnat muutetaan opiskelijoiden opiskelu- ja muiden valmiuksien mukaisesti siten, että jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus saada tarpeittensa mukaista luokka-, ryhmä- ja henkilökohtaista ohjausta ja muita tarvittavia tukipalveluja. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 14.)

Jokaisessa oppilaitoksessa on tehtävään nimetty opinto-ohjaaja, joka vastaa yksikön ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Koko oppilaitoksen henkilöstöllä on kuitenkin velvollisuus ohjata ja opastaa opiskelijoita erilaisissa käytännön tilanteissa. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 15.)

Opinto-ohjaukseen on vuosittain käytettävissä resurssi, joka on 1,5 tuntia / opiskelija. Oppilaitoksen koordinoiva opinto-ohjaaja on opotiimin vetäjä. Kaikkien yksiköiden opot kuuluvat opotiimiin. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 15.)

Metsäalan perustutkinnon perusteissa mainitaan opinto-ohjauksen tavoitteiksi seuraavat asiat. Opiskelijan tulee ohjauksen avulla osata toimia oppilaitosyhteisössään, suunnitella opintonsa ja sitoutua opiskeluun. Opiskelijan on näin ollen tiedettävä tutkintoon sisältyvät opinnot ja valinnaisuus. Opiskelijan on osattava seurata opintosuoritusten kertymistä ja hakea tukea opintojensa suunnittelulle. Hänen tulee osata hakea tukea mahdollisissa opintoon liittyvissä vaikeuksissa sekä työtä tai opiskelupaikkaa myös ulkomailta. (Metsäalan perustutkinto 2001, 76.)

1.3.4 Opintopolut – mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin

Ihanteellisessa opintopolku-mallissa opiskelija on saanut riittävästi oikeanlaista tietoa opiskelusta ja ammatista tullessaan ammatilliseen oppilaitokseen. Alkuvaiheessa häntä ohjataan selvittämään opintojensa sisällöt, tavoitteet ja laajuus. Lisäksi hän saa valmiuksia tehdä valintoja erilaisten vaihtoehtojen viidakossa. Hän pystyy suunnittelemaan opintojensa kulkua itse muun muassa määrittelemällä, missä vaiheessa ja mitä opintokokonaisuuksia hän suorittaa työssäoppien.

Opintojen edetessä opiskelija tarkentaa henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa ja tekee mahdollisia uusia valintoja opintopolkunsa suhteen. Ohjaus tukee opiskelijaa tekemään omannäköisiä ratkaisuja opintojensa edetessä. Viimeistään opintojen keskivaiheilla opiskelija suuntaa ajatuksiaan siihen, mitä on opintojen jälkeen. Suuntautuuko hän työelämään vai jatko-opintoihin. Mikäli hän suuntaa työelämään, hänellä voi siintää mielessään jokin erityinen suuntautuminen, mihin hän pyrkii.

Kuitenkin käytäntö voi olla hyvin toisen näköinen. Vaikka opiskelijalla itsellään on valmiuksia opiskella monipuolisesti, vaikka valittavien aineiden osalta, voivat olosuhteet olla hankalat. Oppilaitosten resurssit ovat erilaisia. Valinnaisaineita ei ehkä ole kovin runsaasti tarjolla ja erikoisemmat opintokokonaisuudet eivät ehkä toteudu, kun vaadittava ryhmäkoko ei tule täyteen. (Numminen ym. 2002, 122.)

Nuorisoasteen koulutuksessa tulevat elämän realiteetit hyvin yksinkertaisella tavalla vastaan. Oppilaitoksen sijaitessa kaupunkialueen ulkopuolella voi valinnaisuuden runsaus kutistua niukkuuteen pelkästään kulkemisongelman takia. Esimerkiksi metsäalalla työssäoppimisjaksojen toteutuminen vaatii toisinaan erityisjärjestelyjä, kun ajokortittomat nuoret työskentelevät hakkuutyömailla. Työmaat vaihtuvat lähes päivittäin ja julkisesta liikenteestä ei ole tietoaakaan.

1.4 Kehittämishankkeen ongelmat

Ohjauksen kenttä oppilaitoksemme on hyvin moninainen. Opiskelijamme ovat juuri peruskoulunsa päättäneitä nuoria. Miltei kaikki asuvat opiskelija-asuntolassa. He ovat ensimmäistä kertaa asumassa itsenäisesti kodin ulkopuolella. Tämä luo omanlaisensa puitteet ohjaukselle. Tällöin opintojen ohjaus laajenee arjen hallinnalliseksi ohjaukseksi. Tyypillisimmillään ongelmatilanteet aiheutuvat myöhästelyistä, poissaoloista, opiskelijoiden keskinäisistä skismoista asuntolassa ja vapaa-ajalla sekä asuntolakäyttäytymisestä muutoinkin.

Ohjausta ja ohjaustarvetta on monenlaista. Karkeasti jaotellen ohjauksen skaala on tukitoimien suunnittelusta vaihtoehtojen etsintään. Ohjauksen tulee olla riittävää ja yksilöllistä. Opiskelijan omista tarpeista lähtevä ohjaus on jollain opiskelijalla sitä, että erilaisten opiskelujärjestelyjen ja tukitoimien avulla pyritään pääsemään tavoitteisiin. Toisella taas räätälöidään useista hyvistä mahdollisuuksista, vaikka valinnaisten tai työssäoppimisen kautta sopivinta ja haastavinta vaihtoehtoa opintojen etenemiseen. Usein tähdätään jo tulevaan työpaikkaan.

Kokonaisvaltaisesti ohjausta ajateltaessa opinto-ohjaajan työkenttä on kirjava. Omaan työhöni opinto-ohjaajan roolissa kuuluvat neuvonta ja tiedottaminen asioista, opiskelijahallinto-ohjelman ajantasalla pitäminen ja varsinainen ohjaus.

Ohjauksellisia elementtejä on oppilaitoksessa muillakin kuin opinto-ohjaajalla. Opettajilla on suuri merkitys omien opintojaksojen ja kurssien osalta myös ohjauksessa, ei pelkästään opetuksessa. Lisäksi näen, että monesti ennakoivaa ohjausta ja tilanteiden hallintaa edesauttaa se, että opettajat ovat ajanhermolla vetämänsä ryhmän tilanteesta. Esimerkiksi mahdollisissa kiusaamistapauksissa ensimmäisiä viitteitä asiasta usein ilmenee opettajan kautta.

Varsinainen aarre opinto-ohjaajalle on asiaansa vihkiytyvä luokanvalvoja. Kun alusta asti ryhmän dynamiikkaa, opintojen käynnistymistä ja opintojen etenemistä seurataan aktiivisesti ryhmänohjaajan taholta, on opinto-ohjaajan tehtäviä kevennetty huomattavasti. Kun mahdollisiin ongelma-kohtiin puututaan heti, ei ongelmien kierrettä ja vyy-

tiä pääse useinkaan syntymään.

Opiskelijahuollolliset palvelut ovat myös tärkeä osa opiskelijan ohjausta. Näihin palveluihin Mikkelin ammattiopistossa lukeutuu terveydenhoitaja, koulukuraattori koordinoiva opinto-ohjaaja ja oppilaitospastori. Isommissa ongelmatilanteissa näiden toimijoiden avulla ja kautta löytyy myös verkostoja esimerkiksi päihde- ja mielenterveysdellisissä asioissa.

Edellä luetelluista syistä pyrin rajaamaan työni siten, että siitä ilmenee kaikkia koskeva yleinen ohjauksen suunnitelma opintojen etenemiseksi. Kappale ohjaus ongelmatilanteissa käsittelee yleisellä tasolla olevia opiskeluun liittyviä ongelmatilanteita. Toki myös elämänhallintaan liittyvät asiat kuuluvat ohjauksen piiriin, mutta tässä työssä en niitä laajemmin käsittele.

Tässä kehittämishankkeessa pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- miten tuetaan opiskelijaa opintojen alkuvaiheessa?
- miten asuntolatoiminta ja vapaa-aika tukevat sekä ryhmäytymistä että opiskelua?
- mitä painopistealueita opintojen eri vaiheissa on?
- miten ohjaus toteutetaan metsäkoneenkuljettaja koulutuksessa?

2 MENETELMÄT

Tätä käsikirjaa tehtäessä on perustana on ollut opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelmassa määritetään ohjauksen tavoitteet. Ohjauksikäsitettä määrittelevät oppilaitoksen arvot. Metsäalan perustutkinnon opetussuunnitelmassa edellytetään, että opiskelijan on saatava opinto-ohjausta vähintään 1,5 opintoviikkoa opintojensa aikana. (Metsäalan perustutkinto opetussuunnitelma 2001, 76.)

Ammattiopistossa kokoontuu säännöllisesti monialainen opotiimi. Opotiimiin kuuluvat opinto-ohjaajat joka alalta ja lisäksi koordinoiva opinto-ohjaaja. Opotiimistä on muodostunut foorumi, missä päivitetään opiskelijoiden ohjaustarve. Muutokset ohjauksessa ja painopistealueet ohjaustoiminnassa käsitellään tiimissä. Vahvuutena on seitsemän ihmisen kokemus ja voimavarat. Opotiimin muistiot ovat yksi aineisto, millä tätä käsikirjaa on kasattu.

Lisäksi on koko joukko säädöksiä ja ohjeistuksia. Vuosien varrella myös oman yksikön käytänteet muokkaavat ohjaustoimintaa niin sanottuna hiljaisena tietona. Omassa yksikössämme asuntolatoiminta näyttelee suurta osaa oppilaitoksen arkea. Näin esimerkiksi asuntolan järjestyssäännöt vaikuttavat ohjauksikäytänteisiin.

Metodina tässä kehityshankkeessa on ollut kvalitatiiviset määreet. Tässä työssä ei ole lähdetty mittaamaan kyselytuloksilla esimerkiksi opettajakunnan mielipidettä ohjaustoiminnan osa-alueiden tärkeydestä. Perustana ovat olleet lait ja asetukset, opetussuunnitelmat, opotiimissä tehdyt linjaukset ja oppilaitoksen arjessa hioutuneet käytänteet.

3. TULOKSET

3.1 Aika ennen opintojen aloittamista

Opinto-ohjaajan työ on mahdollisten tulevien opiskelijoiden kanssa kaksijaksoista. Ensimmäinen osa-alue koostuu markkinoinnista ja tiedottamisesta koulutusmessuilla ja metsäalan tapahtumissa. Oman lähialueen koulutusmessut järjestetään yhteistyössä alueen yrittäjien kanssa marraskuussa. Messupaikaksi on vakiintunut jokin Mikkelin ammattiopiston oppilaitoksien tiloista. Tällöin on esillä koko alueen ammatillinen koulutus ja lukiot. Ajankohta on perinteisesti marraskuu. Kohderyhmänä ensisijaisesti peruskoulun kahdeksas ja yhdeksäsluokkalaiset. Taitaja-9- tapahtuma oli liitetty saman tilaisuuden yhteyteen marraskuussa 2005.

Viimevuosina yhteistyötä on ollut eri metsäalan toimijoiden kanssa siten, että tietyn alueen koululaiset pääsevät tutustumaan koko alaan yhtenä kokonaisuutena. Tällaisissa tapahtumissa on ollut eri koulutusvaihtoehtojen esittelyä sekä työtehtävien ja –paikkojen esittelyä.

Toinen opinto-ohjaajan osa-alue on neuvontatyö ja koulutukseen ja oppilaitokseen tutustuttaminen. Mikkelin ja lähiseudun kuntien kanssa on vakiintunut käytäntö, että koulutusalat käyvät esittäytymässä peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille. Käytännössä kuuden yläkoulun yhdeksänsille luokille käydään pitämässä infotunteja omasta oppilaitoksesta ja alasta yleensä. Infotunteja on pidetty sekä pelkästään metsäalasta että yhdessä koko luonnonvara-alan kanssa. Tutoropiskelijat ovat mukana näillä esittelytunneilla mahdollisuuksien mukaan.

Tämän lisäksi alasta ja / tai opiskelupaikasta kiinnostuneet käyvät tutustumassa oppilaitoksella. Näitä tutustumassa kävijöitä on yhtä lailla lähialueen peruskouluilta kuin myös muilta paikkakunnilta. Tutustujat ovat tervetulleita alalle, koska näin he saavat jo yksilöllistä perehdyttämistä koulutuspaikkaansa. Lisäksi he saavat monipuolisen kuvan erilaisista työtehtävistä oppilaitoksella, moottorisahatyöskentelystä monitoimikoneen ohjaamoon. Tässä puolen päivän tai päivän tapaamisessa on oppilaitoksen opinto-ohjaajalla mahdollisuus tutustua jo tulevaan opiskelijaan. Sekä yhdeksänsien

luokkien infotunnit että tutustumiskäynnit ajoittuvat marras-tammikuulle.

3.2 Opintojen alkuvaiheen ohjaus

Opintoihin orientoituminen voi alkaa ennen ensimmäisen opiskeluvuoden alkua. Joinain vuosina on opiskelijaksi valitut opiskelijat vanhempineen kutsuttu paikan päälle tutustumaan kesäkuussa. Pyrkimyksenä on saada tuttuuden tunne oppilaitokseen ennen itsenäiseen asumiseen muuttamista, jolloin kynnyks lähtee oppilaitokseen madaltuu.

Ensimmäisten päivien aikana on tutustumista koulun tapoihin ja käytänteisiin. Yhtenä tärkeänä asiana on asuminen asuntolassa. Asuntolan ja asumisen sääntöjä ja periaatteita käydään läpi koko opiskelijaryhmän kanssa myös asuntolanhoitajan ohjaamina. Myös luokanvalvoja ja opinto-ohjaaja ovat kiinteästi mukana asumiseen liittyvissä asioissa.

Varsinainen opinto-ohjaus alussa käsittää käytännön asioiden selvittämisestä opintojen kokonaisuuden hahmottamiseen. Opintokokonaisuudet ja niiden ajoitus käydään läpi puoliluokittain. Tarkempaan käsittelyyn otetaan alussa ensimmäisen vuoden asiat, jottei kerralla tule liikaa asiaa. Hopsit eli henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat tulee tehdä jokaiselle opiskelijalle ja tällöin jokainen haastatellaan. Aikatauluna on ensimmäisen jakson loppupuolta ja syysloman seutua. Tällöin on tultu tutuiksi puolin ja toisin ja opiskelijatkin ovat ehtineet omaksua jo uutta ympäristöään. (Opotiimin ohjeistus)

Erytisopiskelijat tulee määrittää syyskuun puolen välin jälkeen. Mahdollisimman pian tämän jälkeen tulee tehdä Hopsit eli henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Hopsit tehdään opiskelijan, mahdollisesti hänen vanhempiansa, erityisopetuksesta vastaavan opettajan ja ammattiopettajien kanssa.

3.2.1 Yksilönä yhdessä

Se, miten ryhmät tulevat toimeen keskenään, on ensiarvoisen tärkeää. Oppilaitoksesamme aloittavien opiskelijoiden määrä nuorisoasteella on noin kolmisenkymmentä. Opetuksen luonteesta johtuen opiskelijat toimivat paljon joko puoliluokittain tai neljännesluokittain. Ryhmytymistarve on näin ollen myös kaksijakoinen. Toisaalta toimivan luokan on hyvä tuntee yhteenkuuluvuutta ja me-henkeä, mutta myös koko aloit-tavan ryhmän on hyvä tutustua toisiinsa ja tulla toimeen ilman ryhmien välistä skis-maa.

Opetuksessa on alussa lähes koko ensimmäisen jakson, siis kahdeksan viikon ajan, maastossa tehtäviä opintokokonaisuuksia. Tämä luo edellytykset aika hyvin tutustu-miseen toisten kanssa – olosuhteet ovat paljon otollisemmat kuin luokkaopetuksessa. Tutustumista jatketaan oppituntien ulkopuolella. Ensimmäisinä opiskeluviikkoina on erityisesti alkaville ryhmille vapaaehtoista toimintaa iltaisin.

3.2.2 Asuminen ja vapaa-aika

Kuten edellä on jo mainittu on opintoelämän alkuvaiheessa yksi tärkeimmistä asioista se, miten arkielämä oppilaitoksessa sujuu. Alussa asumiseen kiinnitetään huomiota sekä opettajienn että asuntolanhoitajan taholta. Ohjattua vapaa-ajan toimintaa on usei-na iltoina viikon aikana. Asuntolanhoitaja / vapaa-ajanohjaaja kartoittaa opiskelijoiden toiveita ja harrastemahdollisuuksia kehitetään mahdollisuuksien mukaan. Opinto-ohjaajan työkenttä tulee aktiivisemmin mukaan silloin, kun asumisessa havaitaan on-gelmatilanteita.

Ongelmana vapaa-ajan toiminnalle on se, että aktiiviset opiskelijat ovat usein monessa mukana. Passiivisten ja syrjäänvetäytyvien opiskelijoiden mukaan saaminen onkin toinen juttu. Kaikkien ei ole pakko harrastaa, mutta ikuisena kehittämiskohteena on laajemman osallisuuden saaminen harrasteisiin. Ryhmyttämisen onnistuminen lienee ratkaisu tähän, sillä näyttää siltä, että hyvän hengen omaava ryhmä toimii vapaa-ajallaankin kollektiivisesti.

Resurssikysymyksissä on tervetullutta, että osan viikkoa on paikalla iltaisin myös toinen henkilö kuin asuntolanhoitaja. Näin voi aktiviteetteja olla useammassa erilaisessa ryhmässä. On selvää, että yksi ihminen ei kaikkeen ehdi yli sadan opiskelijan yhteisössä.

Uutena käytäntönä on kuluneen lukuvuoden aikana otettu kokeiluun asuntolatutortointiminta. Asuntolatutorit kokoontuvat kerran kuukaudessa asuntolanhoitajan kanssa suunnittelemaan vapaa-ajanohjelmaa. Uusina toimintamalleina on syntynyt esimerkiksi elokuvaillat ja biljarditurnaus.

3.2.3 Alkuvaiheen seuranta

Alkuvaiheen keskeyttämisistä ja muidenkin pulmatilanteiden vähentämisessä on alkuvaiheen seuranta tärkeää. Tärkeä toimija on tässä luokanvalvoja ja asuntolassa asuntolanhoitaja. Opiskelijoiden hyvinvointi on koko henkilökunnan asia. Esimerkiksi kiusaamistapaukset tai poissaolot ovat tällaisia kaikkia koskettavia asioita. (Mast, opetus-suunnitelma, yhteinen osa, 2006)

Liittyipä ongelma poissaoloihin tai oppimisvaikeuksiin, niin pikainen puuttuminen on oleellista. Opinto-ohjauksessa hopskeskustelujen yhteydessä on oiva tilaisuus kartoittaa opiskelijan tilannetta muultakin osalta. Niissä tilanteissa, joissa havaitaan, ettei opiskelijalle kerry opintosuorituksia, on hyvä selvittää asia heti. Näin voidaan korjaviin toimenpiteisiin ryhtyä välittömästi.

Kodin ja koulun yhteistyö on opiskelijan kokonaistilanteen kannalta tärkeää. Suurin osa opiskelijoista on alaikäisiä, joten siinäkin mielessä tiedonkulku vanhempien välillä on oleellista. Ensimmäinen kontakti vanhempiin saattaa olla jo ennen koulun alkua, mutta viimeistään aloituspäivänä tavataan osaa vanhemmista. Syyslomalle lähdön aattona on ensimmäisen luokan opiskelijoiden vanhempainilta. Tarpeen mukaan vanhempiin toki ollaan yhteydessä puhelimitse tai henkilökohtaisesti oppilaitoksella tavaten.

Opintojen etenemisen seuraaminen on ensiarvoisen tärkeää opintojen alkuvaiheessa. Luokanvalvoja on ensisijainen opintojen etenemisen seuraaja. Opinto-ohjaaja tarkistaa tilanteen ennen joulua ja kevättälvella hyvissä ajoin ennen kesälomalle siirtymistä. Tarvittaessa opinto-ohjaaja järjestää kertauskursseja ja tukiovetusta sovitellen opiskelijoiden ja opettajien ohjelmia.

3.2.4 Yhteiset valinnaiset

Ensimmäisenä vuonna on kaksi opintoviikkoa yhteisiä valinnaisia. Valinnaiset ajoittuvat toiseen ja neljanteen jaksoon. (Opintojen jaksotus, Mast, Metsäkoulu. liite 3.) Pienehkössä yksikössä ei ole paljon valinnaisuutta, mutta kaikista mahdollisuuksista tiedotetaan. Yleensä opiskelijat valitsevat kurssit, joita voi suorittaa omalla oppilaitoksellaan. Mahdollisuuksien salliessa ryhmiä muodostetaan useampia. Yksittäisen opiskelijan kanssa voidaan hopskäytännön avulla räätälöidä yksilöllinen suoritustapa. Tämä tietysti vaatii sovittelua opiskelijan, opinto-ohjaajan ja kyseisen opettajan kanssa.

3.2.5 Hyväksiluvut eli osaamisen tunnustaminen

Hyväksilukumenettely etenee siten, että opinto-ohjaaja kartoittaa aikaisemmista todistuksista hyväksiluku mahdollisuuden. Yhteispalaverissa opinto-ohjaaja ja opiskelija katsovat, mitä mahdollisuuksia hyväksiluvun suhteen on, tarkastelevat arvosanoja ja opintoviikkoja. Kolmannessa vaiheessa opinto-ohjaaja kirjaa hyväksiluvut Asio-ohjelmaan. Lopuksi opintokortista vielä tarkastellaan tilanne. Näin toimitaan kun kysymyksessä on selkeät verrattavissa olevat arvioinnit suorituksista. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 14.)

Mikäli kysymyksessä on kurssi, josta arvio on erilainen kuin perustutkinnoissa tai kun hyväksiluku koskee työkokemusta, kunkin koulutusyksikön koulutusjohtaja, opinto-ohjaaja ja /tai ryhmäohjaaja sekä sisällön asiantuntijana asianomaisen opintokokonaisuuden vastuupettaja tai –opettajat käsittelevät osaamisen tunnustamista koskevat anomukset. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 14.)

3.2.6 Hopsit ja hojksit

Opintojen alkuvaiheessa jokaiselle opiskelijalle tulee tehdä henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Tavoitteena on syyslomaan mennessä, ensimmäisen jakson aikana tehdä suunnitelmat. Suunnitelman teosta vastaavat opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaaja yhdessä.

Henkilökohtaisen opetuksen järjestelemistä koskeva suunnitelma tehdään silloin kun kyseessä on erityistä tukea tarvitseva opiskelija. Oppilaitoksessamme on hojksit tehty opiskelijan, erityisopetuksesta vastaavan opettajan, opinto-ohjaajan ja mahdollisesti opiskelijan vanhempien kesken. Hojksit pyritään tekemään mahdollisimman pikaisesti koulutuksen alettua. Toisinaan erityisopetuksen tarve ilmenee vasta myöhemmin, joskus jopa vasta konetyöskentelyn alkaessa. Aiemmin hojksien teko kuului opinto-ohjaajalle. Nykyään yksikössämme on erityisopetuksesta vastaava henkilö erikseen, jonka työnkuvaan tämä toiminta kuuluu.

3.2.7 Ohjaus ongelmatilanteissa

Ongelmatilanteissa koko koulun henkilökunta on vastuutettu puuttumaan tilanteeseen. (Opetussuunnitelma, Oppilaitoskohtainen yhteinen osa, Mikkelin ammattiopisto 2006, 15.) Useat ongelmatilanteet ovat vapaa-ajalla. Tällöin asuntolanhoitaja / vapaa-ajanohjaaja on tärkeä henkilö ongelmien ratkaisussa. Tarvittaessa asiaa käsitellään luokanvalvojan tai opinto-ohjaajan tai koulutusjohtajan kanssa myöhemmin.

Pienissä pulmissa, jossa asia saadaan pois päiväjärjestyksestä välittömästi, asian hoitavat opettaja tai luokanvalvoja. Opinto-ohjaajalle tulevat ongelmista kertomaan joko opiskelijat itse tai muut opettajat. Tällöin opinto-ohjaaja hoitaa asiaa joko itse tai esimerkiksi kuraattorin, terveydenhoitajan tai asuntolanhoitajan kanssa.

3.2.8 Tutorkoulutus

Ensimmäisen vuoden keväällä aloitetaan tutorkoulutus. Pääpaino on vertaistutoroinnilla. Tutorien tehtäviin kuuluu myös markkinointi- ja esittelytehtäviä. Tutoropiskelijaksi haetaan omalla koulutusosalalla. Tutorien määrä vaihtelee alalla opiskelevien mukaan. Tutorkoulutukseen on päässyt metsäalan oppilaitoksesta 3-4 opiskelijaa vuosittain.

Tutorkoulutus järjestetään yhteisesti Mikkelin ammattiopiston kaikkien alojen kanssa. Toukokuussa on yhteinen kahden päivän mittainen koulutustilaisuus. Seuraava tapaaminen on syksyllä.

3.3 Ohjaus toisen vuoden aikana

3.3.1 Opintojen seuranta

Opintojen seuranta on jatkuvaa toimintaa ja se on erityisen tärkeää toisena opiskeluvuotena. Tällöin on paljon konetekniikan aineita ja toisaalta vielä useiden opintoviikkojen kokonaisuuksia metsäaineista. (liite 3) Nämä kurssit ovat rästiin jäädessään hankalia paikkailla muiden opintojen ohella, osin jo vuodenaikaankin liittyen.

Hopseja ja hojkseja seurataan jatkuvasti, muutokset esimerkiksi valinnaisissa tehdään, eli suunnitelmat ajantasaistetaan. Oppilashuoltoryhmässä seurataan kuukausittain hojks-opiskelijoiden tilannetta ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään, mikäli on tarvetta.

3.3.2 Valinnat

Toisen vuosikurssin opiskelijat valitsevat yhteisiä valinnaisia kaksi opintoviikkoa ja vapaasti valittavia neljä opintoviikkoa. Syyslukukauteen sijoittuu myös ammatillisia valinnaisia yhteensä neljä opintoviikkoa ja kevääseen yksi viikko. Lisäksi kolmannen jakson loppuvaiheessa valitaan ammatilliset suuntautumisopinnot. Tässä vaiheessa eriydytään joko metsätraktori tai harvesteripuolelle. (liite 3)

3.3.2.1 Ammatilliset suuntautumisopinnot

Ammatillisten suuntautumisopintojen eriytyminen alkaa toisen vuoden opintojen puolivälin jälkeen, kolmannen jakson lopulla. Metsäkuljetukseen, metsätraktoriin ja sen tekniikkaan perehtyvät opiskelijat opiskelevat hitsausta ja aineoppia. Puutavaran valmistukseen, harvesteriin erikoistuvat opiskelijat aloittavat suuntautumisopintonsa harvesteriosa ja lisälaitteet-kurssilla. (liite 3)

Valinta ammatillisiin suuntautumisiin ei ole helppo. Valintaperusteina ovat koneenkäsittelytaidot ja opiskelun yleinen sujuminen. Poissaolojen suuri määrä saattaa vaikuttaa asiaan. Konekoulutus on erittäin kallista. Tällöin ei ole mielekästä varata opiskelijalle monitoimikoneaikaa, jos hän on paljon poissa. Opinto-ohjaajan rooli on kertoa opiskelijoille valintakriteereistä ja ajoituksista kannustaa kannustaa opiskelijoita suorittamaan muutkin kuin koneopintonsa.

3.3.2.2 Ammatilliset valinnaiset

Oppilaitoksemme tarjoamiin ammatillisiin valinnaisiin kuuluvat metsänhoito ja puunkorjuukurssi, metsäkuljetus-kurssi ja koneelliset metsänhoitotyöt. Muita mahdollisia kursseja ovat energiapuunkorjuu-kurssi, puunhoito-, metsäyrittäjäyys- ja luontomatkailekurssit. Opinto-ohjaaja tiedottaa kursseista ja niiden ajoituksesta sekä ryhmäkokoasioista.

Haasteena on saada opiskelijat huomaamaan vaihtoehdot ja niiden tarjoamat mahdollisuudet. Useasti opiskelijat valitsevat metsäkuljetusta lisää, vaikka sitä on muutoinkin paljon opiskelussa mukana. (liite 3)

Viime vuosina on yksilöllisesti hyödynnetty työssäoppimisjakson tuomia mahdollisuuksia. Opiskelijoita on kannustettu suorittamaan ammatillisia valinnaisia työssäoppien. Tällöin esimerkiksi kannonnosto tai turvetyömaat ovat tulleet opiskelijalle tutuk-

si, vaikka kalustoa ei näihin työmuotoihin oppilaitoksessa olekaan.

3.3.2.3 Vapaasti valittavat

Vapaasti valittaviin kuuluvat omalla koulutuslallalla koneisiin ja puuhun liittyviä aineita, kuten metsäkuljetusta, simulaattorikoulutusta, pienkoneiden huoltoa, hirsitöitä, sirkkelisahausta ja erätaidot-kurssi. Lisäksi vapaasti valittaviin voi lukeutua muiden alojen kurssija. Aktiivinen harrastustoiminta voi olla vapaasti valittaviin hyväksyttävää toimintaa. (Hyväksilukeminen ammatillisissa perustutkinnoissa, Opetushallitus 2003)

Useat opiskelijoistamme jatkavat työssäoppimisjaksoaan vapaasti valittavien kurssien aikana, joten vapaasti valittaviin tulee työssäoppiminen suoritusmerkintänä. Vapaasti valittavat ovat tarkoituksella ajoitettu kevättalveen, kun urakoitsijoilla on runsaasti työtä ja opiskelijoilla on näin mahdollisuus tehdä metsäkuljetustöitä. Opiskelijamme ovat erittäin työorientoituneita. Toisen vuosiluokan opiskelijat haluaisivat ajaa enemmän metsäkonetta jo opiskeluaikanaan. Kalustoa ei voida mitoittaa niin, että koko ajan on opiskelijalla metsäkonekone käytössään kahdeksan tuntia.

Opinto-ohjaajan toimenkuvaan kuuluu tiedottaminen mahdollisista kurssista ja sisällöistä, kertoa työssäoppimismahdollisuudesta ja hyväksilukumenettelystä sekä kirjata vapaasti valittavat Asio-ohjelmaan.

3.3.3 Työssäoppiminen ja ohjaus

Opinto-ohjaustunneista osa kuuluu työssäoppimisen ohjaukseen alkuinfon merkeissä. Infotunnilla selvitetään, mitä työssäoppiminen on, mitä sopimusten kirjoittamiseen kuuluu ja mikä on kenenkin rooli työssäoppimisprosessissa. Työssäoppimisesta oppilaitoksessamme vastaa yksi tähän tehtävään nimetty henkilö. Työssäoppijoille on paljon yksilöohjausta, mutta yleiset periaatteet käydään läpi koko ryhmälle.

Työssäoppimisjakson jälkeen palautekyselyllä opiskelijoilta kuulostellaan tuntemuksia jakson ajalta. Tässä voi käyttää muunkinlaisia tapoja purkaa työssäoppimisjaksoa siten, että koko ryhmä voi saada oppimiskokemuksen toisten opiskelijan työssäoppimisjakson oppimisesta.

2.3.4 Rästien suorittaminen

Rästitenttien uusimispäivä on oppilaitoksessamme joka kuukauden toinen tiistai.

Opinto-ohjaajan vastuulla on koordinoida tukiopetuspäivät, mikäli opiskelijat ja opettajat eivät sitä itse hoida. Tähän liittyy myös opiskelijakorttien ylläpito. Opinto-ohjaaja varmistaa, että opiskelijat saavat kaikista suorittamisistaan arvioinnin ja että myös suorittamaton kurssi näkyy opiskelijan kortissa. Opinto-ohjaaja tekee aika-ajoin koosteen sekä opiskelijoille että opettajille siitä, mitä kursseja puuttuu.

2.3.5 Info päättötyöstä ja autokoulusta

Info päättötyöstä järjestetään kevätlukukauden alussa kaikille kakkosluokkalaisille.

Mukana ovat äidinkielen / viestinnän opettaja ja ohjaajina toimivat ammattiopettajat ja opinto-ohjaaja.

Autokouluinfot järjestetään syksyllä ja tammikuussa kaikille niille jotka puolen vuoden aikana tulevat ajokortti-ikään, riippumatta siitä, millä kurssilla he ovat. Koulutukseen sisältyy C-ajokortti kaikille ja nuorisopuolelle annetaan opetusta myös henkilö-autoajokorttiin. Opinto-ohjaajan tehtävänä on muokata ohjelmia siten, että info ja autokoulunteoriatunnit mahdollistuvat kaikille ryhmille.

3.4 Ohjaus viimeisenä opiskeluvuonna

3.4.1 Tähtäin valmistumisessa

Opinto-ohjauksen pääpaino on viimeisenä opiskeluvuotena valmistumisessa. Tällöin ohjauksen tehtävänä on tukea opintojen suorittamista määräajassa ja työelämään siirtymistä.

Opinto-ohjaajan työskentelymuoto on tarkkailla opintojen etenemistä, suoritusten puuttumista ja saada opiskelijat itse huolehtimaan viimeisistäkin suoritusmerkinnöistä sekä tarvittaessa patistaa rästiin jäävissä opinnoissa.

Osalla opiskelijoista on halua ja tarvetta pohtia jatkomahdollisuuksia joko koulutukseen tai työelämään. Opinto-ohjaaja antaa näissä asioissa yksilöohjausta pitkin vuotta. Iso osa työelämään valmistautumisesta ammatillisesti tapahtuu ammattiopettajien kautta. Metsäkoneenkuljettavat työskentelevät lähes koko kolmannen vuotensa työelämämuotoisesti. Neljän opiskelijan ja yhden opettajan tiimi työskentelee ulkopuolisilla työmailla. Olosuhteet ovat siis samat kuin työskennellessä urakoitsijalla ja yksityisten metsänomistajien mailla.

3.4.2 Jatko-opinnot

Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalousinsinööriopiskelijat käyvät joka vuosi esittelemässä omia opintojaan päättävälle luokille. Muista luonnonvara- ja ympäristöalan oppilaitoksista tulee runsaasti materiaalia, joka laitetaan esille opiskelijoiden ilmoitustaululle.

Opinto-ohjaajan työhön kuuluu päättävien ja ammattikorkeakouluun hakevien opiskelijoiden tietojen kirjaaminen Optiin. Poikavaltaisella alalla hakijoita kolmevuotisen perustutkinnon jälkeen suoraan jatko-opiskelemaan on aika vähän, sillä useimmat haluavat käydä ensin armeijan ja sen jälkeen hakea jatko-opiskelemaan. Useimpia kiinnostaa metsäkoneasentajan ammattitutkinto ja näiden opiskelijoiden kanssa haetaan

tietoa sekä opinto-oppaista että internet-sivustoilta.

3.4.3 Työssäoppien työhön

Työssäoppimista on parhaimmillaan kolme kuukautta viimeisenä opiskeluvuonna, joten sen hyödyntäminen jatkoa varten on tärkeää. Tällä hetkellä työssäoppiminen on varattu vain itse työntekoon ja ammatillisten opintokokonaisuuksien oppimiseen. Jatkossa voi olla hedelmällistä kehittää oppimistehtävä työssäoppimisjaksolle, missä opiskelija joutuu pohtimaan ammatillisen jatkon tai työelämän kannalta keskeisiä asioita.

3.4.4 Valinnaiset

Vapaasti valittavia on viimeisenä vuonna kevättalvella kuusi viikkoa. Tällöin osa opiskelijoista on työssäoppimassa ja mahdollisuuksien mukaan ajokoneväki pääsee tuolloin opiskelemaan koneellista puunkorjuuta. Näin heillekin on saatu haluttua monitoimikoneopetusta ja siitä merkintä myös opintokorttiin. Puunkorjuun lisäksi ovat muun muassa hirsityöt olleet suosittuja kursseja, samoin koneenkorjaukseen ja huoltoon liittyvät projektit.

3.4.5 Siirtymä työelämään

Opintojen loppuvaiheessa esillä ovat ammatilliset asiat. Viimeisenä opiskeltavina asioina ovat konekustannuslaskenta ja yrittäjyys, minkä yhteydessä tutustutaan maakunnan metsäyrittäjyyteen. Opinto-ohjaksellisesti pääpaino on loppukevään aikoina papiasioiden kuntoon saanti. Kuitenkin tärkeää on opiskelijoiden yhteinen tilaisuus ennen kunkin siirtymistä tahoilleen. Nykyisellään tällaista toimintaa ei juurikaan ole lukuun ottamatta jotain opiskelijoiden vapaaehtoista toimintaa. Ennen kaikkea tällainen koko opiskeluaajan asioiden koonti voi tuoda opinto-ohjaukseenkin tuoda uuden-

laista ajattelua.

3.4.6 Valmistuneiden seuranta

Valmistuneiden seurantaa ei oppilaitoksessamme tällä hetkellä ole lainkaan. Tavoitteena on kehittää kyselylomake, joka lähetetään systemaattisesti joka vuosi valmistuneille opiskelijoille vuoden ja kolmen vuoden päästä valmistumisesta. Näin saadaan tietoa siitä, mihin opiskelijamme suuntautuvat opintojensa jälkeen. Nykyisellään tieto on sattumanvaraista. Tämä toiminto on vasta kehittelyn alla.

3 POHDINTA

Tämän käsikirjan myötä ohjaussuunnitelmatyö on alkutekijöissään. Ohjauksen kirjan kentän aukikirjoittaminen valottaa sitä laajaa toimintaa, mitä yksikössämme ohjauksen piiriin kuuluu. On tärkeää hahmottaa työyhteisön tasolla opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus, johon henkilöstö osallistuu. Selkeän ohjeistuksen laatiminen opinto-ohjaukseen helpottaa niin opettajien, ryhmäohjaajien, koulutusjohtajan, opinto-ohjaajan työtä kuin ennen kaikkea auttaa opiskelijaa monenlaisissa ja –tasoisissa opiskeluun liittyvissä asioissa.

Opiskelun alkuvaiheen kehittämiskohteena näen asuntolanhoitajan ja luokanvalvojan tai opinto-ohjaajan yhteistyössä vetämän solusääntöjen tekemisen. Sopimuksessa jokainen asuntolasoluryhmä määrittäisi itselleen säännöt, joihin aina palattaisiin sovituin väliajoin. Jos ongelmia ilmenee, säännöt otettaisiin esille ja asiat keskusteltaisiin ryhmässä perinpohjin.

Lisäksi tulevaisuudessa järjestetään varsinaisia ryhmäytymiseen liittyviä harjoitteita. Yksi vaihtoehto on järjestää aloittavien luokkien ensimmäinen viikko siten, että heillä on taloon ja ryhmään tutustumista koko viikko. Tällöin henkilökunta ja metsäala tulee paremmin tutuksi. Ohjelmaa voi olla iltaan asti, jolloin ei tule tyhjyyden ja vierauden tunnetta koulupäivän päättymisen jälkeen. Mielenkiintoinen vaihtoehto hiukan myö-

hemmin syksyllä olisi yön yli tehtävä seikkailupainotteinen retki. Sitä on yritetty aiemminkin, mutta se on kaatunut siihen, että ajankohta on ollut viikonloppu ja osallistujia ei ole ollut tarpeeksi.

Opintojen alkuvaiheeseen tulee kehittää systemaattinen tapa, jossa opintoja ja koko koulussa olemista käytäisiin opiskelijoiden kanssa läpi. Alussa on hopskeskustelut, mutta tapaa voi jatkaa pienryhmissä sopivin väliajoin. Luonnollisia tilanteita olisivat esimerkiksi jaksojen taitekohdat ja maastoviikkojen jälkeinen ajankohta. (liite 3)

Opintojen etenemisen vaiheessa sekä kolmannen vuoden aikana näen kehittämistarpeena keskustelujen säännönmukaisuuden jokaisen opiskelijan kanssa. Varsinkin päätösvaiheessa jatkosuunnitelmien käytäntönä ovat opiskelijan omasta innokkuudesta lähtevät pohdintatuokiot. Vaarana on, että sulkeutuneemmat opiskelijat, jotka kenties tarvitsisivat ohjausta enemmän, eivät keskusteluun oma-aloitteisesti tule.

Työelämään siirtymisen asioita tulee käsitellä opinto-ohjaustuntien aikana laajemmin. Nykyisellään työehtosopimusasioita ja työvoimatoimiston asiat tulevat tutuksi yhteiskunta-, yritys- ja työelämätiedon opintokokonaisuuksissa. Kolmantena vuotena on yrittäjyysopintojen yhteydessä paljon metsäkonealan työhön liittyviä vierailijoita ja käyntejä. Kuitenkin ohjauksessa tulee mielestäni nykyistä tiiviimmin ottaa työelämän asioita esille. Tämä on selkeä kehittämiskohde tulevaisuudessa.

Opinto-ohjaajakoulutuksen aikana on tullut mieleen, että pienryhmätoimintaa voi kokeilla oikeiden arkipäivän pulmien ratkaisemisessa. Opiskelijälähtöisesti ratkaistut ongelmat voivat kantaa pidemmälle, kuin luokanvalvojan tai koulutusjohtajan rannaisutoimenpiteet tai selvittelyt opiskelijahuoltoryhmässä.

Ajatellessani opinto-ohjaajan työtä oman toimintani kautta näen ohjauksen yhtenä toimintatapana muun ohessa. On usein vaikeaa erottaa omassa toiminnassa ohjaus irrallisena muotona. Arkipäivän tilanteet tulevat spontaanisti esille hyvin erilaisissa kohtaamisissa. Työni on opettamista, kuuntelemista, huomioimista, läsnäolemista, ohjausta, neuvontaa, luokanvalvojan ja aikuisen roolin ottamista – kaikkea tätä yhdessä sekamelskassa. Mielestäni opinto-ohjaajan tärkeimpiä tehtäviä onkin kokeneen peruskoulun oppilaanohjaajan sanoin ”opettaa kalastamaan”.(Lommi, luento Jamk:ssa 19.10.2004) Opinto-ohjaajan tulee toiminnallaan auttaa ohjattaviaan näkemään

omat voimavaransa ja luottamaan niihin. Laajemmin ajateltuna hyvän ohjauksen tuloksena ohjaaja tekee itsensä tarpeettomaksi ohjattavalle. Ohjaustilanne on kuin pysähdys polkujen risteyksessä, jossa ohjattava oppii puntaroimaan omia vahvuuksiaan, kehittämistarpeitaan ja tavoitteitaan.

LÄHTEET

- Hyväksilukeminen ammatillisissa perustutkinnoissa, Opetushallitus 2003.
- Lairio, M. 1992. opinto-ohjaajan työ ja koulutus. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja B.
- Lairio, M., Puukari, S. 2001. Muutoksista mahdollisuuksiin. Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylän yliopisto.
- Lommi, H. Luento Jamk:issa 19.10.2004.
- Metsäalan perustutkinto 2001. Opetushallitus.
- Numminen, U., Jankko, T., Lyra-Katz, N., Nyholm, N., Siniharju, M., Svedlin, R. 2002. Opinto-ohjauksen tila 2002. Opetushallitus. Arviointi 8 / 2002
- Numminen, U., Heino, J., Joronen-Vallin, K., Karlsson, R., Lerikkanen, J., Virtanen, R., Pirttiniemi, J. 2005 Miten tuemme opiskelijaa oppilaitoksessamme? Opas ammatillisen oppilaitoksen opinto-ohjaussuunnitelman laatimiseen. Opetushallitus.
- Ojanen, S. 2001. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian kehittelyä. Helsingin yliopiston Tutkimus- ja koulutuskeskus Palmenia.
- Onnismaa, J., Pasanen, H., Spangar, T. (toim.) 2000. Ohjaus ammattina ja tieteenalana, osat 1 ja 2 PK-kustannus.
- Onnismaa, J. 2003. Epävarmuuden paluu. Ohjauksen ja ohjausasiantuntijuuden muutos. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteellisiä julkaisuja.
- Opetussuunnitelma. Oppilaitoskohtainen yhteinen osa. Mikkelin Ammattiopisto. 2006.
- Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa: Metsäalan perustutkinto. Opetussuunnitelman perusteiden mukainen koulutus. 2006. Opetushallitus.
- Vehviläinen, S.2001. Ohjaus vuorovaikutuksena. Gaudeamus.

LIITTEET

Liite 1. Tuntisuunnitelma opinto-ohjaukselle 1,5 ov

1. Opintovuosi

2 h	Asuminen opiskelija-asuntolassa	AH, O, LV
4 h	Talon tavat / Tutustuminen	LV, O, TH, K, Ku
2 h	Opintojen eteneminen	O
2 h	Ensimmäisen vuoden opinnot	O, LV
2 h	Ryhmäytyminen	LV, O
2 h	Opo-tunti, alkaneet opinnot	O
1 h	Yhteiset valinnaiset	O
1 h	Akuutit asiat	O
1 h	Yhteiset valinnaiset	O

2. Opintovuosi

2 h	Toisen vuoden aloitus	LV, O
2 h	Autokouluinfo	AK
1 h	Yhteiset valinnaiset	O
2 h	Toisen vuoden ohjelma	O
2 h	Työssäoppiminen	TO
2 h	Vapaasti valittavat + muut akuutit asiat	O
2 h	Ammatilliset valinnaiset	O
1 h	Jakson eteneminen, aikataulut	O
2 h	Työssäoppimis palaute	TO
2 h	Päättötyöhön opastus	VO, O, OPET

3. Opintovuosi

2 h	Päättötyön ohjaus	VO, O, OPET
2 h	Opintojen ajantasaisuus	O, LV
2 h	Valinnaiset	O, LV
2 h	Työssäoppiminen	TO
2 h	Valmistuminen	LV, O

AH – Asuntolanhoitaja, O – Opinto-ohjaaja, LV – Luokanvalvoja,

TH – Terveystenhoitaja, K – Keittiöväki, Ku – Kuraattori, AK – Autokoulunopettaja,

VO – Viestinnän opettaja, OPET- Opettajat, ohjaavat opettajat,

TO – Työssäoppimisen ohjaaja

Lisänä tarvittaessa ovat esimerkiksi luokanvalvojan tunnit. Opinto-ohjaukseen tietenkin kuuluvat yksilöohjaus tai pienryhmäohjaus. Usein asuntola-asioihin liittyy myös elämänhallinnalliset asiat.

Liite 2. Mikkelin ammattiopiston ohjaussuunnitelma

Liite 3. Mikkelin ammattiopiston Metsäkoulun jaksorakenne

OHJAUSSUUNNITELMA

AJOITUS	OHJAUSTOIMENPITEET	Ky OPO	Ky Opintotoimisto	Ryhmänohjaaja	Opettaja	Topp-vastaava	Kv-vastaava	ERVA	Terveydenhoitaja	Kuraattori	Koulutusjohtaja	Mast-opintotoimisto	Kv-toimisto	Mast-opo	As.hoitaja
	TERVEYDENHOITAJA														
Ennen opintojen alkua	Valintakokeisiin liittyvät terveydelliset testaukset Opiskelijaksi hakevien/ huoltajien ohjaus ja neuvonta														
Aloitusvaihe	Terveystarkastukset ja haastattelut Terveysneuvonta Vanhempainillat Info-tilaisuudet luokittain Koululääkäripalveluista sopiminen ja tiedottaminen Erityisopiskelijoiden terveydellisten syiden toteaminen														
Etenemisvaihe	Terveystarkastukset; kutsunta, ajokortti, kv-vaihtoon lähtijät, nuorisotodistukset jne. Rokotusohjelmien toteuttaminen ja seuranta Ehkäisyneuvonta, päihteiden käyttöön puuttuminen ja hoitoon ohjaus Äkillisten sairauksien hoito, jatkotutkimuksiin lähettäminen Opiskelijahuoltoryhmien toiminta Terveydellisten olojen seuranta ja kasvun ja kehityksen tukeminen Verkostoyhteistyö Tiedottaminen ajankohtaisista asioista Yhteistyö opettajien ja vanhempien kanssa														

Päätösvaihe	Rokotukset ja tarvittavat todistukset																			
	Terveydellisen jatkoseurannan ja hoidon järjestäminen																			
	OPINTOSIHTTEERIT																			
Ennen opintojen alkua	Opiskelijaksi hakeutumiseen liittyvä neuvonta ja ohjaus	x																		x
	Hakulomakkeiden valmistelu ja lähettäminen	x																		x
	Valintakokeet; kutsukirjeiden lähettäminen ja ohjaus	x																		x
Aloitussvaihe	Opintososiaalista etuuksista tiedottaminen ja ohjaus	x																		x
	ASIO:n käytön ohjaus	x																		x
Etenemissvaihe	Erilaiset opiskeluun liittyvät todistukset	x																		x
	Koulumatkatuet	x																		x
	ASIO:n käytön ohjaus	x																		x
	Ohjaus ja neuvonta keskeyttämisvaiheessa	x																		x
	Aikuisten näyttöihin liittyvät käytännöt	x																		
	Yhteistyö opinto-ohjaajien kanssa																			
Päätösvaihe	Sosiaali- ja terveysalan rekisteröinnin ohjaus	x																		
	Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus	x																		x
	Todistukset	x																		x
	ASUNTOLANHOITAJA																			
Ennen opintojen alkua	Positiivisen asuntolamielikuvan luominen																			
	Opiskelijaryhmien tutustumiskäynnit																			
Aloitussvaihe	Asuntolassa asumisen ohjaus ja neuvonta																			
	Perehdyttäminen itsenäiseen asumiseen																			
	Yhteistyö ryhmäohjaajien, opettajien ja huoltajien kanssa																			
	Harrastustoiminta																			
Etenemissvaihe	Rajojen vetäminen; säännöt, rikkeet																			
	Elämiseen liittyvät ohjaus ja neuvonta; valvonta, opastus, rinnalla eläminen, ristiriitatilanteet, päihteiden käyttöön puuttuminen ja kurinpitotoimenpiteet																			
	Keskustelukumppani																			

	Yhteistyö koulutusyksiköiden kanssa																		
	Opintotoimiston toimintaan osallistuminen																		
Etenemisvaihe	Lukio-opintojen tutorointi																		
	Opiskelijayhdistystoiminta																		
	Opiskelijatutortoiminta																		
	Yhteiset tapahtumat																		
	Opiskelupaikan vaihtoon ja opiskelun keskeyttämiseen liittyvät toimenpiteet																		
	Yhteistyön koulutusyksiköiden kanssa																		
	Tietoiskut ja teemapäivät																		
	Moniammatillinen yhteistyö																		
	Opintotoimiston toimintaan osallistuminen																		
Päätös vaihe	Työelämään siirtymisen valmentaminen esim. Opiskelijapäivä																		
	Uralinja.net																		
	Jatko-opinnoista tiedottaminen; infopisteet, messut ja tapahtumat, tarvittaessa henkilökohtainen ohjaus																		
	Lukio-opintojen tutorointi																		
	Yhteistyön koulutusyksiköiden kanssa																		
	Opintotoimiston toimintaan osallistuminen																		
	Työvoimatoimiston yhteistyö																		
	Opiskelijayhdistystoiminta																		
	KURAATTORI																		
Ennen opintojen alkua																			
Aloitussvaihe	Aloittavien opiskelijaryhmien infot																		
	Vanhempainillat																		
	Henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus																		
	Yhteistyö perheiden kanssa																		
	Viranomaisyhteistyö																		
	Yhteistyö opettajien ja ryhmäohjaajien kanssa																		
	Opo-timi																		
Etenemisvaihe	Opiskelijaryhmien infot																		
	Vanhempainillat																		
	Henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus																		
	Yhteistyö perheiden kanssa																		

	Viranomaisyhteistyö																		
	Yhteistyö opettajien ja ryhmäohjaajien kanssa																		
	Opo-tiimi																		
	Opiskelun keskeyttämissiin puuttuminen																		
Päätösvaihe																			
	Koulutusyksikön opinto-ohjaus																		
Ennen opintojen alkua	Yleinen opintoihin liittyvä tiedottaminen; esitteet, www-sivut, messut ja erilaiset tapahtumat, sähköposti jne.																		
	Yhteydenpito peruskouluihin ja muihin lähettäviin tahoihin																		
	Oppilasryhmien vierailukäynnit käytännön toteutus																		
	Yhteistyö Työvoimatoimiston kanssa																		
	Opiskelijaksi hakevien ohjaus																		
	Suomen kielen kielikokeiden järjestelyt																		
	Jälkivalinnan ohjaus																		
	Ohjausväen yhteistyö																		
	Tutustumisjaksot ja koulutuskokeilut peruskoululaisille ja muut tahot																		
	Valintakokeiden organisointi ja valmistelu																		
	Avoimet ovet, teemapäivät ym. tapahtumat																		
	Koulutusmessut																		
	Yhteishakuun liittyvät toimenpiteet; joustavat valinnat yms.																		
	Nivelvaiheen vaatimat toimenpiteet; siirtotietolomake, tukipalvelujen järjestäminen, tutustumiskäynnit, yhteydenpito lähettävään yhteisöön																		
Aloitussvaihe	Opiskelijoiden vastaanottaminen; suunnittelu, tiedottaminen ja toteutus																		
	Opintotiedottaminen; tutkinnon rakenne, opintokokonaisuudet, valinnaiset opinnot, lukio-opinnot, hyväksiluku, mukautus, vapautus, tukitoimet, arvointi, hops, hojks jne.																		
	Opiskelijan velvollisuudet ja oikeudet																		
	Opiskelukäytännöt; yleiskuvan muodostuminen koulutusyksikön käytännöistä																		
	Opiskelutaitojen kehittäminen																		
	Työssäoppimisen periaatteet, määrä ja ajoitus																		

	Työssäoppiminen																		
Ennen opintojen alkua	Koulutustyöpaikkojen määrän ja laadun varmistaminen																		
	Jaksojen pituuden määrittäminen																		
	Jaksojen sijoittaminen lukuvuoden työjärjestykseen																		
	Työssäoppijoiden määrien ja ajankohtien ilmoitus työpaikoille																		
	Koulutussopimusten voimassaolon varmistaminen																		
	Ohjaavien opettajien nimeäminen																		
	Työpaikkaohjaajien koulutus ja informointi																		
Aloitusvaihe	Opiskelijoiden yleinen perehdyttäminen työssäoppimiseen																		
	Oppilaitoksessa tapahtuva jakson opiskelijakohtainen tavoitteiden määrittäminen																		
	Opiskelijakohtaisten sopimusten teko																		
	Ohjaus- ja arviointimenetelmistä sopiminen työpaikkaohjaajan kanssa																		
	Opiskelijan perehdyttäminen koulutustyöpaikkaan																		
Etenemisvaihe	Opiskelijan perehdyttäminen koulutustyöpaikalla																		
	Opiskelijan ohjaus ja arviointi																		
	Huolehtiminen jakson opiskelijakohtaisesta toimivuudesta																		
Päätösvaihe	Opiskelija-arvioinnin teko																		
	Opiskelijan antama palaute koulutustyöpaikalle ja opettajalle																		
	Työpaikkaohjaajan ja ohjaavan opettajan välinen arviointi jakson onnistumisesta																		
	Top-palautekeskustelut opiskelijaryhmän kanssa oppilaitoksessa																		
	Arviointien ja palautteiden huomiointi jatkossa																		

JAKSOTUSRAKENNE METSÄKONEENKULJETTAJA, 2v. 2v.

1. jakso

2. jakso

3. jakso

4. jakso

5. jakso

Koneiden rakenne ja kunn.pito 2	Koneiden rakenne ja kunn.pito 2	Amm. valinn. Metsäkuljetus 4	Vap. valittavat 4	Koneellisen puunkorj suunnittelu 1
Hitsaus 1	Moottorit 1	(Työssäoppiminen)	Koneellinen puutavaran valmistus / Metsäkuljetus 4	Matematiikka 3 1
Hydrauliikka 1	Sähkölaitteet 1	Amm. valinn. Metsänhoito ja puunkorjuu 3		Taide ja kulttuuri 1
Fys ja kem 1 1	Metsätraktoritekn./ harvesteritekn. 1	(Hakkuu)		Terveystieto 1
Yhteiset valinn. 1	(tela ja ketjut)	Metsätraktoritekn./ harvesteritekn. 1		Metsätraktoritekn./ harvesteritekn. 3
Äidinkieli 1	Fysiikka ja kemia 2 1	Hitsaus ja aineoppi		Sähkölaittet 2 1
Koneellisen puunkorj. suunnittelu 1	Yhteiset valinn. 1	Harvesteriosa + lisälaitteet		Hydrauliikka 2 1
Metsäluonnonhoito	Ruotsi 1			Harvesteriosa + lisälaitteet / Voimansiirto 1
Amm. valinn. Metsänhoito ja puunkorjuu 1	Koneellisen puunkorj suunnittelu 2			Amm. valinn. Koneelliset mh-työt 1
Leimikon suunnitt. 1	Mitta- ja laatuvaat. Leimikon suunn.			
Metsien monikäytön ja ymp. h. perust. 1				

JAKSOTUSRAKENNE METSÄKONEENKULJETTAJA, 1v. 1.v

Liite 3

1. jakso

2. jakso

3. jakso

4. jakso

5. jakso

Metsien hoidon perustaidot 2	Matematiikka 1 1	Matematiikka 2 1	Koneiden rakenne ja kunn.pito 2	Puunkorjuun perust. 1
Metsäekologia 1	Äidinkieli 1 1	Äidinkieli 2 1	Hitsaus 1,0	Lähikuljetus (kourajumppa) 1
Metsänviljely ja taimikonhoito 1	Liikunta 1	Englanti 1 1	Voimasiirto 1,0	Koneiden rakenne ja kunn.pito 1
Metsien monikäytön ja ymp. h. perust. 2	Yhteiset valinnaiset 1	Yhteiskunta-, yritys ja työelämä tieto 1	Englanti 2 1	Huolto- ja kunnossapito 1
Marjat ja sienet 1	Puunkorjuun perust. 4	Puunkorjuun perust. 2	Metsien monikäytön ja ymp. h. perust. 4	Metsien hoidon perustaidot 6
Virkistyskäyttö 1	Puutavaran hakkuu 4	Puutavaran mittaus ja laatu 1	Virkistyskäyttö 2	Metsän uudistam. ja mets. käsittely 2
Koneiden rakenne ja kunn.pito 1		Puunrakenne ja jalostaminen 1	Riistanhoito ja kalastus 2	Puustonmittaus ja arviointi 1
Huolto- ja kunn.pito 1		Koneiden rakenne ja kunn.pito 2		Metsänviljely ja taimikonhoito 3
Puunkorjuun perust. 3		Mekaaniset perust. 1		
Lähikuljetus (kourajumppa) 1		Poltto- ja voiteluain. 1		
Puunkorjuun suun 1				
Ensiapu 1				

JAKSOTUSRAKENNE METSÄKONEENKULJETTAJA, 3v. 3v.

1. jakso

2. jakso

3. jakso

4. jakso

5. jakso

Amm. valinn.	
Koneelliset mh-työt	1
Metsätraktortekn./ harvesteritek.	1
Koneellisen puunkorj. suunnittelu	1
Koneellinen puutavaran valmistus / Metsäkuljetus	5

Koneellisen puunkorj. suunnittelu	1
Koneellinen puutavaran valmistus / Metsäkuljetus	6
Metsätraktortekn./ harvesteritek.	1

Koneellinen puutavaran valmistus / Metsäkuljetus	7
Metsätraktortekn./ harvesteritek.	1

Koneellinen puutavaran valmistus / Metsäkuljetus	3
Metsätraktortekn./ harvesteritek.	1
Vapaasti valittavat	4

Vapaasti valittavat	2
Metsätraktortekn./ harvesteritek.	1
Äidinkieli	1
Yrittäjyys ja viestintä	4